

21 Ιανουαρίου 2019

Τμήμα Περιβάλλοντος

Υπόψη κυρίας Μήνας Πατσαλίδου

Με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο

Mpatsalidou@environment.moa.gov.cy

Θέμα: Συμπληρωματικά στοιχεία - ΜΕΕΠ για την κατασκευή φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 3 MW ιδιοκτησίας του κου Ανδρέα Γεωργίου για την εταιρεία Three Hats Ltd στην κοινότητα Δένειας της επαρχίας Λευκωσίας ΛΕΥ/00520/2018

κυρία,

Σε συνέχεια της επιστολής σας ημερομηνίας 20 Νοεμβρίου 2018, την οποία έλαβε το γραφείο μας σε σχέση με τη αδειοδότηση φωτοβολταϊκού πάρκου στην κοινότητα Δένειας της επαρχίας Λευκωσίας στο τεμάχιο 197 φύλλο/σχέδιο 20/46 και ενόψει της ολοκλήρωσης των διαβουλεύσεων με αρμόδιους φορείς του κράτους για έκδοση των απαραίτητων αδειών, σας ενημερώνουμε για τα ακόλουθα:

- 1) Έχουμε ολοκληρώσει τον κύκλο για την συλλογή των επιπλέων στοιχείων αναφορικά με την επιστολή σας η οποία επισυνάπτεται.
- 2) Έχουμε αποστείλει επιστολές τόσο στο Τμήμα Δασών όσο και στην Υπηρεσίας Θήρας οι οποίες επισυνάπτονται για δική σας ενημέρωση και αναφορά.
- 3) Από τις διαβουλεύσεις που έχουν γίνει προκύπτουν τα εξής:
 - I. Σχετικά με τις νυκτερίδες: Βάσει της επιστολής του Τμήματος Δασών, Η ανάπτυξη βρίσκεται σε απόσταση 2,5Km από τα όρια της περιοχής Natura 2000 Μάμμαρι-Δένεια στην οποία απαντά η Αιγυπτιακή Φρουτονυχτερίδα (Rousettus aegyptiacus). Η προτεινόμενη ανάπτυξη δεν θα επηρεάσει αρνητικά τους πληθυσμούς της νυχτερίδας αλλά το αντίθετο. Προτείνεται να φυτευτούν περιμετρικά του τεμαχίου φυτά συκιάς, που ο ώριμος καρπός της αποτελεί τροφή για το είδος. Με αυτό τον τρόπο το έργο θα υποβοηθήσει την αναπαραγωγή της νυχτερίδας και την εξεύρεση τροφής.
 - II. Σχετικά με την πτηνοπανίδα της περιοχής, στην επιστολή της Υπηρεσίας Θήρας & Πανίδας αναφέρονται αρκετά είδη που διαβιούν στην γύρω περιοχή τα οποία δεν απειλούνται από την συγκεκριμένη ανάπτυξη. Όπως αναφέρεται στην επιστολή του Τμήματος, «ιδιαίτερα σημαντικό είναι το είδος της τρουλουρίας (Burhinus oedicnemus), είδος του Παραρτήματος I της Οδηγίας των Άγριων Πτηνών 2009/147EC....». Βάσει

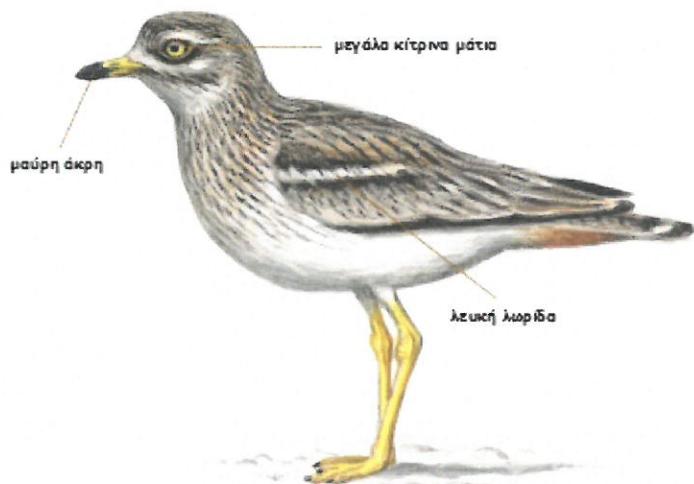
στοιχεία του Πτηνολογικού Συνδέσμου Κύπρου, έχουν καθοριστεί πέντε Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) για το είδος αυτό στην Κύπρο, με στόχο την προστασία του. Η Τρουλλουρία είναι σχετικά μεγάλο (38-45 εκ), νυκτόβιο και εδαφόβιο, δηλαδή ζει, τρέφεται, αναπαράγεται και κρύβεται στο έδαφος και συνεπώς τα πόδια του είναι εξίσου σημαντικά όσο τα φτερά του για την επιβίωσή του. Είναι νυκτόβιο, παρυδάτιο είδος το οποίο όμως, σε αντίθεση με τα πιο πολλά παρυδάτια (Charadriiformes), απαντάται μακριά από υδροβιότοπους σε ανοικτές εκτάσεις, φυσικές και καλλιεργημένες (σιτηρά). Η Τρουλλουρία είναι μόνιμος κάτοικος της Κύπρου και τρέφεται κυρίως με έντομα και άλλα ασπόνδυλα.

Τρουλλουρία / Πετροτουρλίδα

Burhinus oedicnemus

Μήκος σώματος 38 - 45 εκ.

Η Τρουλλουρία πετάει στο χτές πέρισσα ως και σήμερα. Είναι πολύ διαστάτηκα στη νήστη και στην ηπειρώς (υγρόδειρο είδος) και βρεθείται στην κοινωνία μαζί με τα περιστέρια. Γίνεται δύναμη ανταπόκριση στην διατροφή της για την αναπαραγωγή της. Αν και σένας κάποιος πάρεις και μεταναστεύεις την Κύπρο για στάση και να να περάσεις εδώ τον και μόνο έχεις στην Κύπρο να στάσεις και να να περάσεις εδώ τον και μόνο. Έχει μεγάλα κτήνα για να βλέπεις καλά στο σκοτάδι.

Θα τη δεις στην Πεδιάδα Πάφου, στην Κοιλάδα Ξερού, στη Μεσσορία και στις Αλυκές Λάρνακας.

29

Εικόνα 1: Τρουλλουρία / Πετροτουρλίδα (Πηγή:

https://issuu.com/birdlife_cyprus/docs/ti_20pouli_20einai_20afto_web1/31, Bird Life Cyprus)

Με βάσει τα πιο πάνω, το εν λόγῳ πουλί, συναντάται κυρίως στην Πεδιάδα Πάφου, στην Κοιλάδα του Ξερού, στην Μασαορία και στις Αλυκές Λάρνακας. Σημειώνεται ότι η προτεινόμενη ανάπτυξη δεν είναι ενταγμένη σε Ζώνη Προστασίας (ΖΕΠ). Έχουμε την άποψη ότι η προτεινόμενη ανάπτυξη θα υποβοηθήσει το συγκεκριμένο είδος πουλιού και καθώς και άλλα πουλιά αφού θα αποτελεί χώρο κάλυψης από διάφορες απειλές όπως καιρικά φαινόμενα και ανθρωπογενές περιβάλλον.

- 4) Το τεμάχιο το χρησιμοποιούν γεωργοί για καλλιέργεια κριθαριού και σιταριού τα τελευταία 10 χρόνια συστηματικά. Είναι εντός της νεκρής ζώνης της Δένειας.
- 5) Σύμφωνα με την επιστολή του Τμήματος Δασών, στην ευρύτερη περιοχή υπάρχουν καταγεγραμμένα τα είδη *Ophrys Kotschyi* και *Cachrys scabra* το οποίο περιλαμβάνεται στο κόκκινο βιβλίο της χλωρίδας της Κύπρου.
- 6) Βάσει της παραγράφου 3 της επιστολής ημερομηνίας 3 Δεκεμβρίου 2018 και της απαντητικής επιστολής ημερομηνίας 14 Ιανουαρίου 2019, και λαμβάνοντας υπόψη την προστασία του πιο πάνω φυτού καθώς επίσης και άλλους παράγοντες,
 - I. Ο σχεδιασμός του Φ/Β Πάρκου περιορίστηκε στις περιοχές που καλλιεργούνταν από τους γεωργούς. Επίσης λαμβάνοντας υπόψη και την γεωμορφία του τεμαχίου, η χωροθέτηση των Φ/Β πλαισίων θα γίνει σε επίπεδες περιοχές και μακριά από τις παρυφές του υψώματος που βρίσκεται σε χαλίτικη ιδιοκτησία, νότια των συνόρων του τεμαχίου (βλ. Φωτογραφίες που επισυνάπτονται με τον προτεινόμενο χωροταξικό σχεδιασμό). Επισυνάπτεται επίσης ο χωροταξικός σχεδιασμός συμπεριλαμβανομένου αεροφωτογραφίας για εύκολη αναφορά.
 - II. Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, τις απόψεις του Τμήματος Δασών, τα χαρακτηριστικά των φυτών, καθώς επίσης και την περίοδο καταγραφής των πιο πάνω φυτών που ενδημούν μεταξύ των μηνών Φεβρουαρίου και Απριλίου, έχει τεθεί ως όρος, ως μέτρα προστασίας των φυτών αυτών ο πιθανός εντοπισμός τους και η χωροθέτηση τους, να καταγραφούν σε επιτόπια επίσκεψη μαζί με λειτουργό του Τμήματος Δασών και τα συγκεκριμένα μέρη, εφόσον εντοπιστούν να διαφυλαχθούν, δηλαδή να μην γίνουν οι οποιεσδήποτε εργασίες κοντά τους.
 - III. Δεν αναμένεται να συναντήσουμε τα συγκεκριμένα φυτά στην εντός της περιοχής ανάπτυξης (τοποθέτησης των Φ/β πλαισίων) για τους λόγους που αναφέρθηκαν πιο πάνω. Ιδιαίτερα σημαντικό είναι το γεγονός που καταγράφεται στην επιστολή του Τμήματος Δασών ότι κατά την καταγραφή του Τμήματος Δασών που χαρτογραφήθηκε από το Τμήμα Δασών την περίοδο 2017-2018 (βλέπε συνημμένο Χάρτη στην επιστολή του Τμήματος) δεν προέκυψαν καταγραφές εντός της περιοχής ανάπτυξης. Άρα προκύπτει το συμπέρασμα ότι θα ληφθούν όλα τα δέοντα μέτρα και οι εισηγήσεις του τμήματος για την προστασία των πιο πάνω φυτών.
 - IV. Σημειώνουμε ότι οι βάσεις στήριξης των Φ/β πλαισίων είναι με την μέθοδο της πασσαλόμπηξης όπου ο κάθε αλουμινένιος πάσσαλος

καρφώνεται στο έδαφος χωρίς την χρήση μπετόν. Τα πλαίσια είναι κατά το ελάχιστο 50 εκατοστά πάνω από την στάθμη εδάφους και δεν υπάρχει επαφή με το έδαφος.

- 7) Σημειώνεται επίσης ότι η φυσική βλάστηση θα παραμείνει.
- 8) Εφόσον τα πιο πάνω σας ικανοποιούν και τα μέτρα προστασίας που προτείνονται είναι αποδεκτά, παρακαλώ όπως έχουμε την θετική σας γνωμάτευση για να συνεχίσει κανονικά η διαδικασία στο πλαίσιο της πολεοδομικής αίτησης για αδειοδότηση του έργου από τις αρμόδιες αρχές.

Θέρμες εκ των προτέρων ευχαριστίες για τον χρόνο και την ανταπόκριση σας. Παραμένω στην διάθεση σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση.

Με εκτίμηση,

Πάρης Α. Κωνσταντίνου

BEng (Hons) in Civil Engineering, University of Surrey, UK.

MSc in Water & Environmental Engineering, University of Surrey, UK

Επισυναπτόμενα

1. Αλληλογραφία / Διαβουλεύσεις με Τμήμα Δασών
2. Αλληλογραφία / Διαβουλεύσεις με Υπηρεσία Θήρας & Πανίδας
3. Επιστολή Τμήματος Περιβάλλοντος.
4. Χάρτες περιοχής με σκαρίφημα ανάπτυξης

21 Νοεμβρίου 2018

Υπηρεσία Θύρας και Πανίδας

Προϊστάμενο Υπηρεσίας Θύρας και Πανίδας

Με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο

wildlife.thira@cytanet.com.cy

**Θέμα: ΜΕΕΠ για την κατασκευή φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 3 MW
ιδιοκτησίας του κου Ανδρέα Γεωργίου στην κοινότητα Δένειας της επαρχίας Λευκωσίας
ΛΕΥ/00520/2018**

Αξιότιμε κύριε,

Επισυνάπτεται επιστολή ημερομηνίας 20 Νοεμβρίου την οποία έλαβε το γραφείο μας σε σχέση με τη αδειοδότηση φωτοβολταϊκού πάρκου στην κοινότητα Δένειας της επαρχίας Λευκωσίας στο τεμάχιο 197 φύλλο/σχέδιο 20/46. Ενόψει της συνέχισης των διαβούλευσεων με αρμόδιους φορείς του κράτους για έκδοση των απαραίτητων αδειών παρακαλώ όπως μας ενημερώσετε για τα πιό κάτω:

1) Αναφορικά με τις νυχτερίδες που ενδέχεται να υπάρχουν στην περιοχή

- Παρακαλώ όπως μας ενημερώσετε αν υπάρχουν επιβεβαιώμενες καταγραφές νυχτερίδων, σε ποια σημεία έχουν τοποθετηθεί φωλιές από την υπηρεσία σας και αν αυτές εμπίπτουν στο υπό ανάπτυξη τεμάχιο.
- Επιπρόσθετα, παρακαλώ όπως μας προμηθεύσετε με οποιαδήποτε άλλη πληροφορία αναφορικά με τις εν λόγω νυχτερίδες είναι διαθέσιμη (π.χ. Τύπος και υψόμετρο φωλιών, τρόπος και χρόνος/εποχή αναπαραγωγής, είδη που βρίσκονται στην περιοχή, υψόμετρα που πετούν, γεωγραφική έκταση που καλύπτουν, πληθυσμιακά δεδομένα, σε ποια είδη δέντρων αναπαύονται και πολλαπλασιάζονται, καταγεγραμμένοι διάδρομοι/περάσματα, αν πλησιάζουν ή όχι οικιστικές περιοχές, αν μεταναστεύουν κατά τους χειμερινούς μήνες και με τι τρέφονται)
- Σε περίπτωση που κατά την άποψη της υπηρεσίας Θύρας απαιτούνται να ληφθούν μέτρα προστασίας παρακαλώ να μας υποδειχθούν τρόποι και στοιχεία υλοποίησής τους για μετριασμό και εξάλειψη των όποιων πιθανών αρνητικών επιπτώσεων από την κατασκευή και λειτουργία φωτοβολταϊκού πάρκου.
- Παρακαλώ όπως μας προμηθεύσετε με οποιαδήποτε χρήσιμα στοιχειά και μελέτες έχει η υπηρεσία σας αναφορικά με τις επιπτώσεις κατασκευής και λειτουργίας ΦΒ πάρκου σε σχέση με τις νυχτερίδες.

2) Αναφορικά με την υπόλοιπη πανίδα, ζώα, ερπετά και πτηνά που υπάρχουν στον χωριό Δένεια αλλά και στην γύρο περιοχή

- Παρακαλώ όπως μας προμηθεύσετε κατάλογο με τα ζώα, τα ερπετά και τα πτηνά που έχει καταγράψει η υπηρεσίας σας.
- Επιπρόσθετα, θα ήταν πολύ χρήσιμο να μας υποδειχθούν προκαταρκτικά εαν υπάρχει οποιοσδήποτε αρνητικός αντίκτυπος στην πανίδα της ευρύτερης περιοχής αλλά και ειδικότερα στο τεμάχιο που θα κατασκευαστεί το Φωτοβολταϊκό πάρκο σε σχέση με την προτεινόμενη ανάπτυξη.

Θέρμες εκ των προτέρων ευχαριστίες για τον χρόνο και την ανταπόκριση σας. Παραμένω στην διάθεση σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση.

Με εκτίμηση,

Πάρης Α. Κωνσταντίνου

BEng (Hons) in Civil Engineering, University of Surrey, UK.

MSc in Water & Environmental Engineering, University of Surrey, UK

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Αρ. Φακ.: 02.10.011.005.001.001

Αρ. Τηλ.: 22408938

E-mail: mpatsalidou@environment.moa.gov.cy

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
1498 ΛΕΥΚΩΣΙΑ

20 Νοεμβρίου 2018

Με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (paris@engineer4u.eu)

Κο Πάρη Κωνσταντίνου

Θέμα: ΜΕΕΠ για την κατασκευή φωτοβολταικού πάρκου δυναμικότητας 3MW ιδιοκτησίας του κου. Ανδρέα Γεωργίου στην κοινότητα Δένεια της επαρχίας Λευκωσίας ΛΕΥ/00520/2018

Έχω οδηγίες να αναφερθώ στο πιο πάνω θέμα και να σας πληροφορήσω ότι κατά τη διάρκεια αξιολόγησης της πιο πάνω αίτησης στην Επιτροπή Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων που έγινε στις 18/10/2018, ζητήθηκε όπως κατατεθούν συμπληρωματικά στοιχεία, τα οποία αφορούν καταγραφές της χλωρίδας και πανίδας της περιοχής μελέτης.

2 Να κατατεθούν επίσης στοιχεία που αφορούν τις επιπτώσεις οι οποίες θα προέλθουν από πιθανή δημιουργία του έργου, στις νυκτερίδες που διαβιούν στην περιοχή

3. Ως εκ τούτου, παρακαλείστε όπως καταθέσετε τα εν λόγω στοιχεία για περαιτέρω αξιολόγηση του έργου

Με εκτίμηση

Μήνα Πατσαλίδου
Για Διευθυντή

Κοιν.-Διευθυντή Τμήματος Δασών
-Διευθύντρια Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως
-Προιστάμενο Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας
-Εκτελεστικό Διευθυντή Πτηνολογικού Συνδέσμου Κύπρου

Φακ./Ref.: Τ.Θ. 05.33.004/10
Τηλ./Tel.: 00357 22867786
Φαξ./Fax: 00357 22867780
E-mail: wildlife.thira@cytanet.com.cy
Web Site: www.cypruswildlife.gov.cy

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΘΗΡΑΣ &
ΠΑΝΙΔΑΣ

11 Δεκεμβρίου, 2018

Ανδρέα Κωνσταντίνου
Engineering Consultants
21 Prodromou Street
2nd Floor,
P.O. Box 28052
2090 Λευκωσία
(Υπόψη κ. Πάρη Κωνσταντίνου)

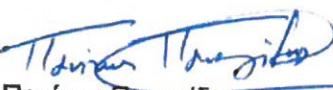
Θέμα: ΜΕΕΠ για την κατασκευή Φ/Π 3 MW ιδιοκτησίας του κ. Ανδρέα Γεωργίου στην κοινότητα Δένειας της Επαρχίας Λ/σιας (ΛΕΥ/520/2018)

Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα της επιστολής σας με ημερομηνία 21.11.2018 σας αναφέρω τα πιο κάτω:

1. Σε σχέση με τα θέματα των νυκτερίδων και των ερπετών τα οποία εγείρονται στην επιστολή σας θα πρέπει να απευθυνθείτε στο Τμήμα Περιβάλλοντος και το Τμήμα Δασών, όπου αποτελούν τις αρμόδιες αρχές για τα θέματα των νυκτερίδων.
2. Σε ότι αφορά τα θέματα της πτηνοπανίδας η εν λόγω περιοχή αποτελεί βιότοπο ο οποίος αποτελείται από γεωργικές καλλιέργειες, φρυγανότοπο και μεμονωμένους θάμνους. Στο τεμάχιο επίσης υπάρχουν φυσικοί φυτοφράκτες (όχτοι) καθώς και μεμονωμένα άτομα παλλούρας (*Ziziphus lotus*), τα οποία αποτελούν και βιότοπο προτεραιότητας, καθώς και μοσφιλίες.
3. Από παρατηρήσεις της Υπηρεσίας μας η συγκεκριμένη περιοχή υποστηρίζει πολύ καλούς πληθυσμούς γεωργικών περιοχών όπως κίτσης ή σιαχίνι (*Falco tinnunculus*), κουκουβάγια (*Athena noctua*), σιταροπούλι (*Miliaria calandra*), σπιτοσπουργίτες (*Passer domesticus*), ισπανικούς σπουργίτες (*Passer hispaniolensis*), πέρδικες (*Alectoris chukar*), ορτύκια (*Coturnix coturnix*), φάσσες (*Columba palumbus*), κορυδαλλός (*Galerida cristata*), σγαρτίλια (*Carduelis carduelis*), τσακροσγάρτιλα (*Carduelis cannabina*), η κυπριακή σκαλιφούρτα (*Oenanthe cypriaca*), ενώ τον χειμώνα παρατηρείται η δενδροτραχύλα (*Lullula arborea*) σε καλούς αριθμούς. Υπάρχουν επίσης και διάφορα άλλα μεταναστευτικά. Επίσης ιδιαίτερα σημαντικό είναι το είδος της τρουλλουρίας (*Burhinus oedicnemus*), είδος του Παραρτήματος I της Οδηγίας των Αγρίων Πτηνών 2009/147/EC, του οποίου η συγκεκριμένη περιοχή αποτελεί καλό και ζωτικό βιότοπο. Η περιοχή είναι επίσης πολύ καλός βιότοπος για τον λαγό (*Lepus europaeus*).

4. Σημειώνεται ότι τα πιο πάνω δεν προκύπτουν από συστηματικές καταγραφές στο συγκεκριμένο τεμάχιο αλλά από παρατηρήσεις της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας, οπότε για πιο λεπτομερή καταγραφή του βιολογικού περιβάλλοντος στο χώρο θα πρέπει να διεξαχθούν συγκεκριμένες καταγραφές για πιο λεπτομερή αποτύπωση. Αυτό εξάλλου αποτελεί και την ενδεδειγμένη υποχρέωση κάθε μελετητή ο οποίος συνολικά παραθέτει όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες προς τα Μέλη της Επιτροπής για λήψη απόφασης.

Με εκτίμηση,

Πανίκος Παναγιώτης
για Προϊστάμενο Υπηρεσίας
Θήρας & Πανίδας

Κοιν.: Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος
Διευθυντή Τμήματος Δασών

22 Νοεμβρίου 2018

Τμήμα Δασών

Προϊστάμενο Τμήματος Δασών

Με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (director@fd.moa.gov.cy) και με Fax 22 805542

Θέμα: ΜΕΕΠ για την κατασκευή φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 3 MW ιδιοκτησίας του κου Ανδρέα Γεωργίου στην κοινότητα Δένειας της επαρχίας Λευκωσίας ΛΕΥ/00520/2018

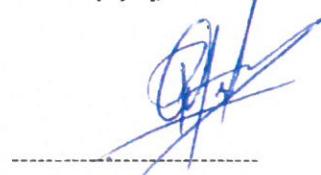
Αξιότιμε κύριε,

Επισυνάπτεται επιστολή ημερομηνίας 20 Νοεμβρίου την οποία έλαβε το γραφείο μας σε σχέση με τη αδειοδότηση φωτοβολταϊκού πάρκου στην κοινότητα Δένειας της επαρχίας Λευκωσίας στο τεμάχιο 197 φύλλο/σχέδιο 20/46. Ενόψει της συνέχισης των διαβουλεύσεων με τους αρμόδιους φορείς του κράτους για έκδοση των απαραίτητων αδείων παρακαλώ όπως μας ενημερώσετε για τα πιό κάτω αναφορικά με τη χλωρίδα που υπάρχει στον χωριό Δένεια αλλά και στην γύρο περιοχή.

- Παρακαλώ όπως μας προμηθεύσετε κατάλογο με την χλωρίδα που έχει καταγράψει η υπηρεσία σας.

Θέρμες εκ των προτέρων ευχαριστίες για τον χρόνο και την ανταπόκρηση σας. Παραμένω στην διάθεση σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση.

Με εκτίμηση,

Párois A. Kostantinou

BEng (Hons) in Civil Engineering, University of Surrey, UK.

MSc in Water & Environmental Engineering, University of Surrey, UK

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
1498 ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Αρ. Φακ.: 02.10.011.005.001.001

Αρ. Τηλ.: 22408938

E-mail: mpatsalidou@environment.moa.gov.cy

20 Νοεμβρίου 2018

Με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (paris@engineer4u.eu)

Κο Πάρη Κωνσταντίνου

Θέμα: ΜΕΕΠ για την κατασκευή φωτοβολταικού πάρκου δυναμικότητας 3MW ιδιοκτησίας του κου. Ανδρέα Γεωργίου στην κοινότητα Δένεια της επαρχίας Λευκωσίας ΛΕΥ/00520/2018

Έχω οδηγίες να αναφερθώ στο πιο πάνω θέμα και να σας πληροφορήσω ότι κατά τη διάρκεια αξιολόγησης της πιο πάνω αίτησης στην Επιτροπή Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων που έγινε στις 18/10/2018, ζητήθηκε όπως κατατεθούν συμπληρωματικά στοιχεία, τα οποία αφορούν καταγραφές της χλωρίδας και πανίδας της περιοχής μελέτης.

2 Να κατατεθούν επίσης στοιχεία που αφορούν τις επιπτώσεις οι οποίες θα προέλθουν από πιθανή δημιουργία του έργου, στις νυκτερίδες που διαβιούν στην περιοχή

3. Ως εκ τούτου, παρακαλείστε όπως καταθέσετε τα εν λόγω στοιχεία για περαιτέρω αξιολόγηση του έργου

Με εκτίμηση

Μήνα Πατσαλίδου
Για Διευθυντή

Κοιν.-Διευθυντή Τμήματος Δασών
-Διευθύντρια Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως
-Προιστάμενο Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας
-Εκτελεστικό Διευθυντή Πτηνολογικού Συνδέσμου Κύπρου

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

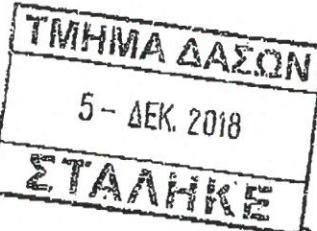
Αρ. Φακ.: 2.10.002.01.03/6

Τηλ.: 22805544

Φαξ.: 22805542

Email: ekakouris@fd.moa.gov.cy

ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ
1414 ΛΕΥΚΩΣΙΑ

3 Δεκεμβρίου, 2018

Με FAX: 22667893

22667893

Κύριε,

**ΘΕΜΑ: Διαβούλευση με Τμήμα Δασών: ΜΕΕΠ για την κατασκευή και λειτουργία Φ/Β
Πάρκου ΖΜΩ στην κοινότητά της Δένειας (ΛΕΥ/520/2018)**
Κ 369 (01.10.02.01.0316)

Αναφέρομαι στην ηλεκτρονική σας επιστολή (email) ημερ. 22/11/2018 σχετικά με το πιο πάνω θέμα και σας ενημερώνω ότι από τα διαθέσιμα στοιχεία έχουν καταγραφεί από το Τμήμα Δασών εντός της άμεσης άλλα και ευρύτερης περιοχής μελέτης τα είδη *Ophrys kotschyi*, το οποίο είναι είδος του Παραρτήματος II της Οδηγίας των Οικοτόπων (92/43/EOK), *Cachrys scabra* το οποίο περιλαμβάνεται στο Κόκκινο Βιβλίο της Χλωρίδας της Κύπρου με την κατηγορία «Κινδυνεύων» και τα ενδημικά *Anthemis tricolor*, *Onosma fruticosa*, *Onobrychis venosa*, *Helianthemum obtusifolium*, *Hyacinthella millingenii*, *Asperula cypria*, *Teucrium micropodioides*, *Dianthus strictus subsp. troodi* και *Onopordum cyprium*.

2. Σύμφωνα με τα πιο πάνω καταγεγραμμένα στοιχεία, το Τμήμα Δασών κρίνει αναγκαία τη λεπτομερή καταγραφή της βλάστησης εντός της περιοχής μελέτης από το μέλετη της ανάπτυξης, ειδικά ως προς τα είδη *Ophrys kotschyi* και *Cachrys scabra* με ιδιαίκη περίοδο καταγραφής τους μήνες Φεβρουάριο μέχρι Απρίλιο.
3. Σε κάθε περίπτωση και σύμφωνα με τα δεδομένα που θα προκύψουν από τη μελέτη, θα πρέπει να ληφθούν μέτρα προστασίας των δύο πιο πάνω αναφερόμενων ειδών κατά το σχεδιασμό της ανάπτυξης.
4. Το Τμήμα Δασών είναι στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση.

Με εκτίμηση

(Χριστόδοτος Κακούρης)
για Διευθυντή Τμήματος Δασών

Κ. Πάρη Κωνσταντίνου
Engineer4U
Προδρόμου 21
2090. Λευκωσία
Κύπρος

Κ 20.β

ΛΕ 181203.01 ΛΕΥ/520/2018_Δένεια
ΗΚ/ηκ

Τμήμα Δασών 1414 Λευκωσία
Τηλ.: 22 805 510, Φαξ: 22 805 542, Ιστοσελίδα: <http://www.moa.gov.cy/forest>

08 Ιανουαρίου 2019

Τμήμα Δασών

Υπόψη κυρίου Ηρόδοτου Κακκούρη

Με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο

ekakouris@fd.moa.gov.cy

Θέμα: Επιπρόσθετα στοιχεία, συνέχιση διαβουλεύσεων με Τμήμα Δασών Αρ. Φακ.

2.10.002.01.03/6 : ΜΕΕΠ για την κατασκευή φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 3

MW ιδιοκτησίας του κου Ανδρέα Γεωργίου στην κοινότητα Δένειας της επαρχίας

Λευκωσίας ΛΕΥ/00520/2018

κύριε,

Σε συνέχεια της επιστολής σας ημερομηνίας 03 Δεκεμβρίου 2018, την οποία έλαβε το γραφείο μας σε σχέση με τη αδειοδότηση φωτοβολταϊκού πάρκου στην κοινότητα Δένειας της επαρχίας Λευκωσίας στο τεμάχιο 197 φύλλο/σχέδιο 20/46και ενόψει της συνέχισης των διαβουλεύσεων με αρμόδιους φορείς του κράτους για έκδοση των απαραίτητων αδειών, σας ενημερώνουμε για τα ακόλουθα:

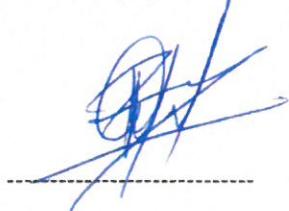
- 1) Το τεμάχιο το χρησιμοποιούν γεωργοί για καλλιέργεια κριθαριού και σιταριού τα τελευταία 10 χρόνια συστηματικά. Είναι εντός της νεκρής ζώνης της Δένειας.
- 2) Σύμφωνα με την επιστολή σας, στην περιοχή υπάρχουν καταγεγραμμένα τα είδη *Ophrys Kotschyi* και *Cachrys scabra* το οποίο περιλαμβάνεται στο κόκκινο βιβλίο της χλωρίδας της Κύπρου.
- 3) Βάσει της παραγράφου 3 της επιστολής σας, και λαμβάνοντας υπόψη την προστασία του πιο πάνω φυτού καθώς επίσης και άλλους παράγοντες,
 - I. Ο σχεδιασμός του Φ/Β Πάρκου περιορίστηκε στις περιοχές που καλλιεργούνταν από τους γεωργούς. Επίσης λαμβάνοντας υπόψη και την γεωμορφία του τεμαχίου , η χωροθέτηση των Φ/Β πλαισίων θα γίνει σε επίπεδες περιοχές και μακριά από τις παρυφές του υψώματος που βρίσκεται σε χαλίτικη ιδιοκτησία, νότια των συνόρων του τεμαχίου (βλ. Φωτογραφίες που επισυνάπτονται με τον προτεινόμενο χωροταξικό σχεδιασμό). Επισυνάπτεται επίσης ο χωροταξικός σχεδιασμός συμπεριλαμβανομένου αεροφωτογραφίας για εύκολη αναφορά.
 - II. Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, τις απόψεις του Τμήματος σας , τα χαρακτηριστικά των φυτών, καθώς επίσης και την περίοδο καταγραφής των πιο πάνω φυτών που ενδημούν μεταξύ των μηνών Φεβρουαρίου και Απριλίου, προτείνεται όπως να τεθεί ως όρος στην γνωμάτευση του

Τμήματος Περιβάλλοντος, ως μέτρα προστασίας των φυτών αυτών ο πιθανός εντοπισμός τους και η χωροθέτηση τους, να καταγραφούν σε επιτόπια επίσκεψη μαζί με λειτουργό του Τμήματος Δασών και τα συγκεκριμένα μέρη, εφόσον εντοπιστούν να διαφυλαχθούν, δηλαδή να μην γίνουν οι οποιεσδήποτε εργασίες κοντά τους.

- III. Δεν αναμένεται να συναντήσουμε τα συγκεκριμένα φυτά στην εντός της περιοχής ανάπτυξης (τοποθέτησης των Φ/β πλαισίων) για τους λόγους που αναφέρθηκαν πιο πάνω.
- IV. Σημειώνουμε ότι οι βάσεις στήριξης των Φ/β πλαισίων είναι με την μέθοδο της πασσαλόμπηξης όπου ο κάθε αλουμινένιος πάσσαλος καρφώνεται στο έδαφος χωρίς την χρήση μπετόν. Τα πλαίσια είναι κατά το ελάχιστο 50 εκατοστά πάνω από την στάθμη εδάφους και δεν υπάρχει επαφή με το έδαφος.
- 4) Επιπρόσθετα Θα ήθελα να σας παρακαλέσω όπως έχουμε τις απόψεις σας και να μας πληροφορήσετε για τις νυκτερίδες που διαβιούν στην ευρύτερη περιοχή και συγκεκριμένα για το είδος της φρουτονυκτερίδας το οποίο έχει καταγραφεί να διαβιεί στις σπηλιές του γειτονικού χωριού Μάμμαρη. Επιπρόσθετα θα ήθελα να έχουμε τις απόψεις σας για το πια μέτρα μπορούν να ληφθούν για το συγκεκριμένο θέμα για να υπο-βοηθήσει την εκτροφή της μέσω της συγκεκριμένης πράσινης ανάπτυξης.
- 5) Εφόσον τα πιο πάνω σας ικανοποιούν και τα μέτρα προστασίας που προτείνονται είναι αποδεκτά, παρακαλώ όπως έχουμε την θετική σας γνωμάτευση για να συνεχίσει κανονικά η εξέταση της ΜΕΕΠ στο πλαίσιο της πολεοδομικής αίτησης για αδειοδότηση του έργου από τις αρμόδιες αρχές.

Θέρμες εκ των προτέρων ευχαριστίες για τον χρόνο και την ανταπόκριση σας. Παραμένω στην διάθεση σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση.

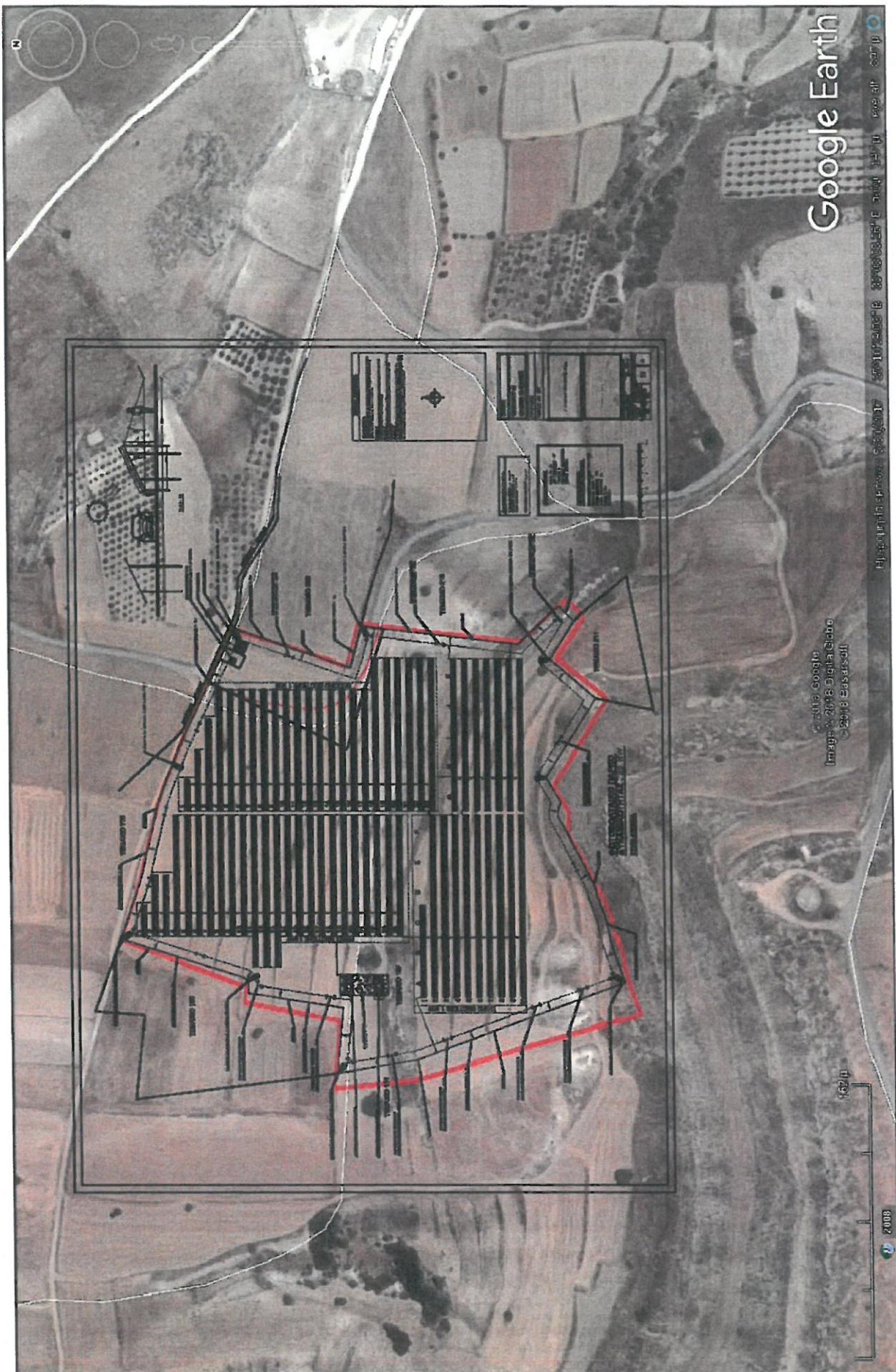
Με εκτίμηση,

Πάρης Α. Κωνσταντίνου

BEng (Hons) in Civil Engineering, University of Surrey, UK.

MSc in Water & Environmental Engineering, University of Surrey, UK

Google Earth

©2013 Google
Images 2013 DigitalGlobe
©2013 Basarsoft

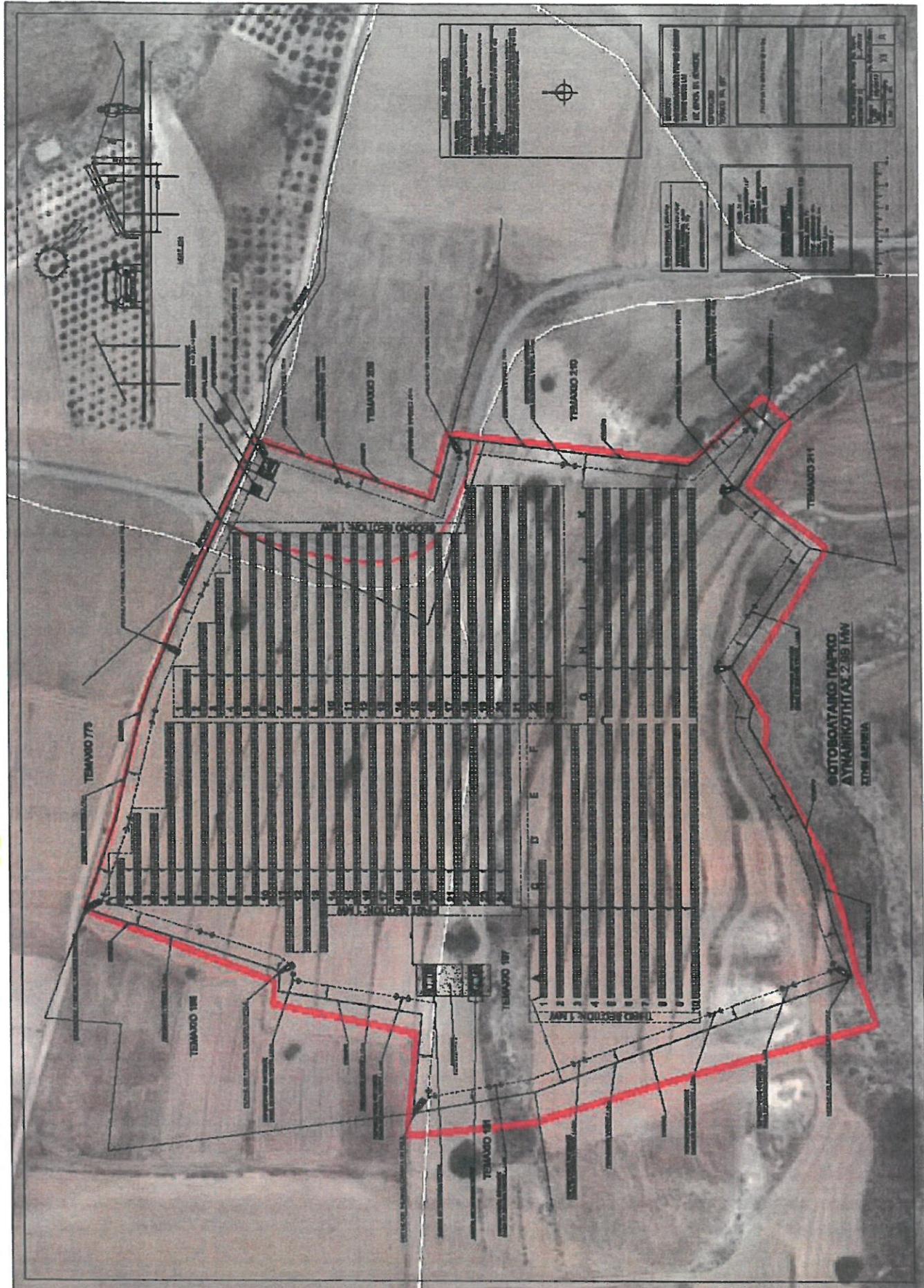
620

2008

Σελ. 3 of 4

WWW.ENGINEER4U.EU T.+357 22 66 66 38, F.+357 22 66 78 93

2ND FLR, P.O.BOX 28052,
2090 NICOSIA CYPRUS
E. PARIS@ENGINEER4U.EU

Σελ. 4 of 4

WWW.ENGINEER4U.EU T: +357 22 66 66 38, F: +357 22 66 78 93

21 PRODROMOS STR.,
2ND FLR, P.O.BOX 28052,
2090 NICOSIA CYPRUS
E: PARIS@ENGINEER4U.EU

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Αρ. Φακ.: 2.10.002.01.03/6
Τηλ.: 22805544
Φαξ.: 22805542
Email: ekakouris@fd.moa.gov.cy

ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ
1414 ΛΕΥΚΩΣΙΑ

14 Ιανουαρίου, 2019

Με email: paris@engineer4u.eu

Κύριε,

**ΘΕΜΑ: Διαβούλευση με Τμήμα Δασών: ΜΕΕΠ για την κατασκευή και λειτουργία
Φ/Β Πάρκου 3MW στην κοινότητα της Δένειας (ΛΕΥ/520/2018)**

Αναφέρομαι στην ηλεκτρονική σας επιστολή (email) ημερ. 11/1/2019 σχετικά με το πιο πάνω θέμα και μετά από μελέτη των συμπληρωματικών πληροφοριών και του σχεδίου διάταξης των φωτοβολταϊκών πλαισίων που μας αποστείλατε, σας ενημερώνω τα ακόλουθα:

- i. Το Τμήμα Δασών πραγματοποίησε επιτόπιες επισκέψεις στην περιοχή στα πλαίσια συλλογής στοιχείων για τις απαιτήσεις προνοιών της Οδηγίας των Οικοτόπων κατά τις ενδεδειγμένες περιόδους Φεβρουαρίου – Απριλίου τα έτη 2017 και 2018.
 - ii. Σύμφωνα με τα δεδομένα των παρατηρήσεων μας και σε σχέση με τα όρια της ανάπτυξης, το είδος *Ophrys kotschy*, το οποίο είναι είδος του Παραρτήματος II της Οδηγίας των Οικοτόπων (92/43/EOK), καταγράφηκε στις μη καλλιεργημένες θέσεις που εφάπτονται των θέσεων τοποθέτησης των φωτοβολταϊκών πλαισίων. Επισυνάπτεται δορυφορική εικόνα με τις θέσεις καταγραφής του είδους στην περιοχή μελέτης.
 - iii. Τα είδη *Cachrys scabra* και τα ενδημικά *Anthemis tricolor*, *Onosma fruticosa*, *Onobrychis venosa*, *Helianthemum obtusifolium*, *Hyacinthella millingenii*, *Asperula cypria*, *Teucrium micropodioides*, *Dianthus strictus* subsp. *troodi* και *Onopordum cyprium* απαντούν σε μη καλλιεργημένες θέσεις στην ευρύτερη περιοχή μελέτης.
 - iv. Η ανάπτυξή σας βρίσκεται σε απόσταση 2,5 Km από τα όρια της περιοχής Natura 2000 Μάμμαρι-Δένεια στην οποία απαντά η Αιγυπτιακή φρουτονυχτερίδα (*Rousettus aegyptiacus*).
 - v. Στην ευρύτερη περιοχή μελέτης παρατηρούνται κοινά είδη της ερπετοπανίδας της Κύπρου όπως τα *Hemorrhois nummifer*, *Dolichophis jugularis*, *Typhlops vermicularis*, *Trachylepis vittata*, *Stellagama stellio cypriaca*, *Chamaeleo chamaeleon* και *Mediodactylus kotschy*.
2. Σύμφωνα με τα πιο πάνω, το Τμήμα Δασών κρίνει ότι
- i. για τη διατήρηση των πιο πάνω αναφερόμενων ειδών χλωρίδας και ερπετοπανίδας, τα φωτοβολταϊκά πλαίσια θα πρέπει να τοποθετηθούν μόνο στο καλλιεργημένο

μέρος του τεμαχίου και να παραμείνει ανέπταφη μια ζώνη πλάτους τουλάχιστον 5 μέτρων περιμετρικά του τεμαχίου και τουλάχιστον 2 μέτρων από τις υπόλοιπες θέσεις εντός του τεμαχίου που δεν καλλιεργούνται.

- ii. κατά την περίοδο Φεβρουαρίου - Απριλίου να πραγματοποιηθεί με συνοδεία Λειτουργού του Τμήματος Δασών επισκόπηση της καλλιεργημένης γης για ενδεχόμενη παρουσία φυτών των ειδών *Ophrys kotschyi* και *Cachrys scabra*. Στην περίπτωση παρουσίας τους, οι θέσεις των φυτών να σηματοδοτηθούν και να προφυλαχθούν κατά την τοποθέτηση των πλαισίων. Για προγραμματισμό των παρατηρήσεων παρακαλώ επικοινωνήστε με τον Συντηρητή Δασών Δρ Χαράλαμπο Χριστοδούλου (τηλ. 22805527).
- iii. δεν θα επηρεαστεί από την ανάπτυξη η περιοχή Natura 2000 Μάμμαρι-Δένεια και το είδος καθορισμού της Αιγυπτιακής φρουτονυχτερίδας αλλά εισηγούμαστε την φύτευση περιμετρικά του έργου φυτών συκιάς, ο ώριμος καρπός της οποίας αποτελεί τροφή για το είδος.

3. Το Τμήμα Δασών είναι στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση.

Με εκτίμηση,

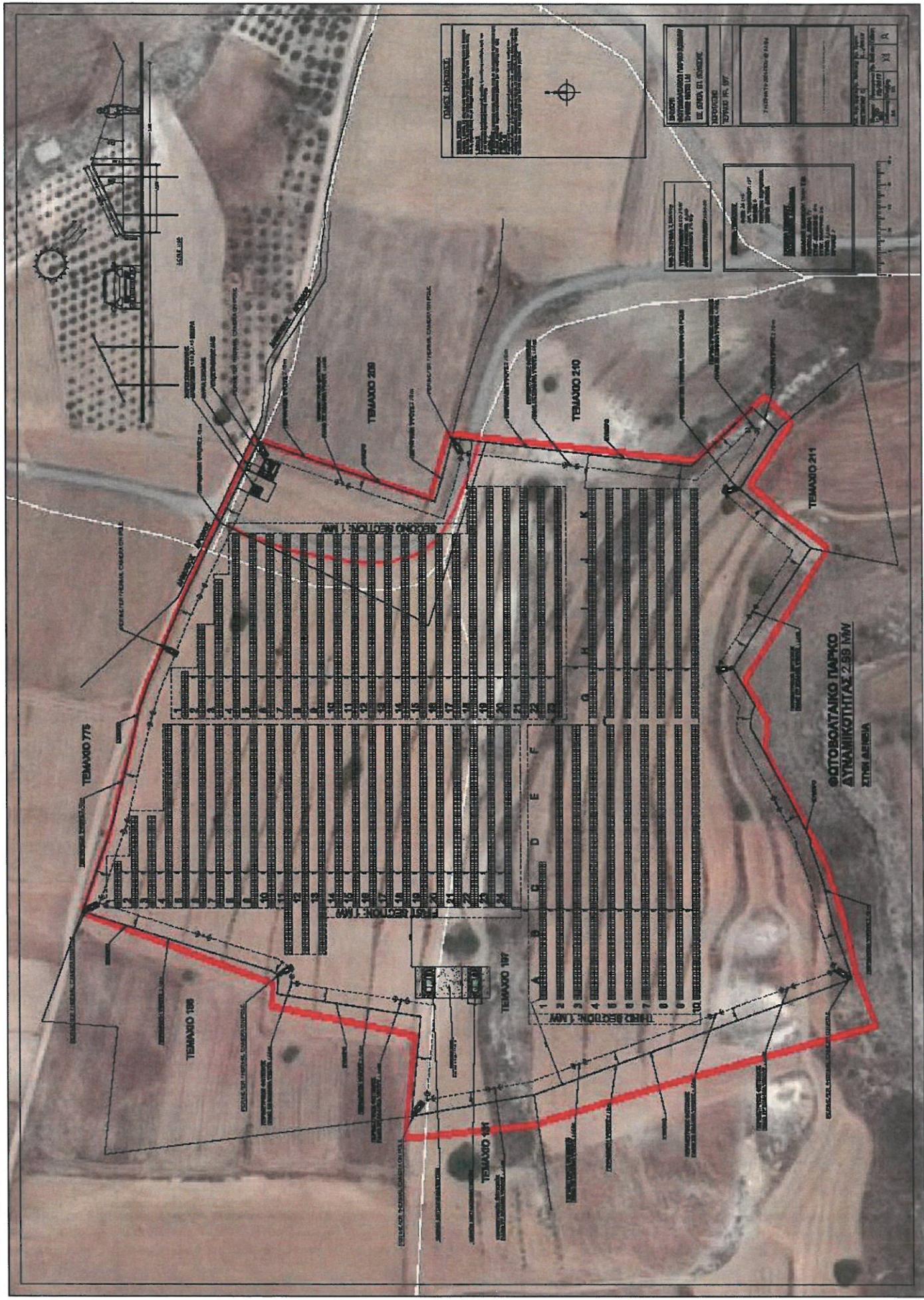
(Ηρόδοτος Κακούρης)
για Διευθυντή Τμήματος Δασών

Κ. Πάρη Κωνσταντίνου
Engineer4U
Προδρόμου 21
2090, Λευκωσία
Κύπρος

LE 190114.01 ΛΕΥ/520/2018_Δένεια
ΗΚ/ηκ

Καταγραφές *Ophrys kotschyi* (κόκκινες κουκκίδες) σε σχέση με το τεμάχιο 197 (μαύρη διακεκομμένη γραμμή)
όπως χαρτογραφήθηκε από το Τμήμα Δασών την περίοδο 2017-2018

Google Earth

Latitude: 35°10'20.03"E Longitude: 23°31'14.77"N Eye alt: 8274 m

© 2013 Google
Image © 2018 DigitalGlobe
© 2018 Basarsoft

162 μ

2008

